

УРЕЂУЈЕ В. Ј. ЈОВАНОВИЋ

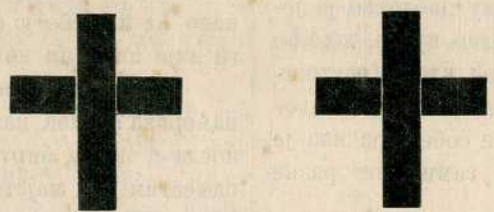
ГОДИНА ПРВА

Издаје ШТАМПАРИЈА А. ЈАКОВИЋА

ГЛАВНИ САРАДНИК:
А Б У К А З Е М.

У НОВОМЕ САДУ
25. НОВЕМБРА 1878.

ИЗЛАЗАК И ЦЕНУ
ВИДИ НА ЗАВРШЕТКУ ЛИСТА.

Копајте раку, — на горку тугу! —
 Ал журите се, — копајте другу!
 Ил зар си, Србе, већем претрн'о
 Облачућ' рухо црно на црно,
 Зидајућ' гробље све кам по кам!
 Јауци двојни из једног дома:
 Јер сад већ бију све по два грома
 У српски храм.

Љубиша оде, дично нам име, —
 Љубиша оде, Јакшић за њиме!

Овака туга, та се не лечи,
 Оваки боли немају речи,
 Само нам лице хладни и бледи,

А крвца наша к'о да се леди,
 Жиле се коче, дисање таје,
 Рука на срцу притисла ваје,
 Тако стојимо врх оба гроба, —
 Споменик грозан, бол га је свео:
 Окамио се вас народ цео.

Камене усне све већма бледе,
 Камене очи у небо гледе,
 Камене сузе као да траже
 Има-ли бога, који помаже, —
 Ал не види га камени јад, —
 Камена вера, — камени над.

Футошки Баба.

(Наставак.)

Док је Баба са својим побром, више очима, него језиком говорио — дотле се и светина мало по мало разилазила, — напоследку и кнез са поглавари отиде у биртију, да се мало поднапије — а кад Баба спази — да код њега никог више нема, осим побре, и два на сву меру пијана стражара — са пушкама у руци али они су хркајући санак боравили а пушке — оне су им под ногама лежале — а те су пушке још ваљда од Лаудона остале — и тек наличе пушкама почем ни на једној, ни кремена није било.

Баба види, да је прилика утећи, па намигне на свога побру — а овај готов Баби да помогне, скочи те му путо откључа, врице на њему посече — те га окова курталише, па се онда, обојица пунте кроз кршеве и долове — а то су тим пре могли чинити — пошто је већ мрак се ватао и тако путујући до пред зору стигну невредимо у село В. Како су се видели у селу, тако похите у биртију јер обојица били су гладни и жедни тако — да су све зевкали.

Побра је Бабин знао где је биртија, па тако ти обојица нашавши исту стану на врата дупати — која им се после мало дужег чекања и отворе. —

Биртија, била је велика грдна собетина, сва ископана, као да су у њојзи копани кубници, кречена је била ваљда када је и прављена; у једном ћошку цвекотао је један жутија — а у другом гуњекало је једно прасе, које ће по времену, бити рањеник, један астал од класе растове, пружао се преко целе собе, а окружавале су га две такођер од класе направљене клуне, ћошкове собе, красила је голема као магла научина, а у њој су гамижали разне струке и величине пауци. —

Побра је Бабин имао неку крајцару, те одма запроведи да се донесе једна олба ракије — леба и сланине, а бели лук, нетреба ни помињати почем се то само по себи разуме — да се са сланином кипира —

Бирташица жена посве од реда на глави је имала белу спаваћу капу, али је ова била давно већ прана, и јачко је од бува укаљана била — на врату имала је малу црвену, од сто лепи марамицу — на плећи црну од цвиста реклију са малим белим и коштаном дугмадма — бела шлингована сукња тек што јој је колена покривала — а на ногама, црвене папуче ћурчински везене од нислидера — шиљкасте.

Бирташица, није баш била особита лепота, али је знала се наћи са сваке врсте гостима; била је разговорна и доброћуда, — премда је била у десно око мало банцава или штоно кажу кешаста. Али јој је то добро стајало.

Њу је познавала сва околина нарочито с тога, што је леп глас имала, и што је силне и разне песме певала — а то је као девојка још научила у Пригу код њена поочима мајстор Еше — који је био од рупета опанчарског.

Баба, као Баба, он се одма упусти у разговор са бирташицом — и стане је распитивати, како је ту у селу, има ли ковача — били он могао ту посла наћи? јер, додаваше он не само што ковачки занат знаде, него уме правити и клепетуше.

Бирташица му каже да има ту у селу ковач — да је исти Србин и ваљан човек — али да је већ оматорио и да је глув, штоно кажу као тон.

Бирташ слушао је у другој соби Бабин разговор — кад и кад накашљивао се али пред расвиће и сам устане, па се спрати међу госте. Бирташ тај био је мали човечуљак, па њему је шарена кошуља од плаветна конофоса, гаће узане и прилично подебеле, на ногама су му од стари чизама одсечене папуче — а заогрнут неком старом на више места избушеном кордицом.

Он је у младо своје време био сабов и учио је занат у Надрљану под Сегедином — он је учио да шије, мађарске чакшире, а овде у Срему тога ношива нема, него се носе неке плундре, напред убрале, њему тај сакати крој никако у главу није ишао, па је због тога морао занат напустити, и циментом га заменути.

Док се тако преповедало, у томе већ и сване, побра се опрости с Бабом и оде — а Баба сам остане и ту је Баба пио са бирташем тако, да су до 8 сати већ и братинство склонили — нарочито с' тога што су обојица Бачвани били. —

Около 9 сати, ево ти кнеза, а за њим дође и кмет Марко; седоше за астал и заискаше и они једну оку ракије. Ваљало им се добро пити, јербо је данас судски дан био; данас ће бити разни окршаја — па кнез треба да је и одрешит, и куражан — а све како тако, али има већ два дана како штудира — шта ће да суди грк Јефти, кога је кума милошево ждребе, ономадне на сокаку идући за таљигама и заигравши се ударило ногом по цеваници — како ће ждребету судити, и какву ће пресуду изрећи, то га није знао ни комшија уча научити.

Кнез видивши Бабу запита га ома од куда је, и куда намерава? Баба каже му да је калфа, и да тражи ковачка посла а на то бирташ превати велећи, ја ћу гледати да га наместим код мајстор Јове; он је и тако већ матор, а и глув, знаш кнеже да немож човек с њиме већ ни диванити, ти наручиш једно, а он направи друго — тако ја ономад одвучем моје таљиге да на њима поткове стегне, а он набијо ми осовине и набијо туљке тако да сада на таљига ни маћи — ти познајеш мога Мусу — баш да је ваљано кљусе — ја га богме ни сада неби дао ма да ми ко 40 банака изброји али на таљига сад ни маћи, не може да их крене, јер ји је мајстор Јова сасма укузечијо. —

Кнез запита Бабу; а имаш ли ти браже исправе и очи? а то ће рећи пасош или вандербух. —

Баба овога није имао ни од корова, али се зато небуни — него одрешито рече: ја кнеже немам — моје су исправе остале у Вутогу — него ако добијем овде посла ја ћу ји онда донети — Е вели кнез, то није тако, ти треба твоју шупацију са собом да носиш, па виш, да сам онако које какав и строг, сад би те одма могао затворити па пер шлуп у Вутог.

Баба опет повтори — ја ћу, вели, кнеже, као што ти кажем то одма донети ако овде останем, ако не, онда на што ми исправе — а што велиш да ме затвориш, то како видим вакве си ти памети, а ја среће, то може лако бити. —

На ово ће кмет Марко да примети: мани се ти кнеже тога, видиш даје то наше дете, треба да се радујемо што добијамо нову снагу ковачку у село а право има што исправе са собом неноси да ји изгуби шта би онда? да на ново буде шегрт! знаш како је нашег поле син, свршијо ваљда већ 11-ту школу а кад пође већ у дванајесту — он

на путу изгуби исправе — знаш да је весељак па и у
 човек на ново да учи а. б. в. није ваљда ограијсо — те
 тако ето и остаде као и ја и ти. —

На кмета Марка речи кнез од намере одустане — и
 извињавао се да он тако чинити мора — јер има од солге
 строг палог, да од свака путника исправе прегледи — па
 који не би ти имао, да га одма першлублира —

Кмет Марко запита Бабу познаје ли он каква Перу
 Стрижића из Бегеча, је ли жив, и како се сад влада? то је
 вели мој роњак из далека, његова, вели, Баба, била је моја
 стрина сестра баш не од рођена ујака — тај ми је човек
 пре неколико година преповедао како је једаред накаљао
 у Пешти када је јошт кочијаш био јер у оно време није
 било знаш кнеже дамше — него су Бегечани били први
 киријаши.

Баба каже да га познаје, и да је и сад жив и у доб-
 ром стању и знаш вели, како је страдао. На то ће рећи
 кнез, па шта је страдао, дед да чујем, на које ће Баба у-
 зети реч. —

Бегечани, почеће Баба, били су на гласу киријаши
 они су и лети и зими носили трговцима еспане, а возили
 су и салтације. Једном искупе се њи до 15 кола у Пеш-
 ти и ту су седели 5—6 дана зато, што нису натрели
 кирије, да носе доле, они се један дан као људи добро
 напију — па у пићу, као људи чујући за неки тија-
 тор сложе се да иду довече тамо, и да виде то шта је и
 како је, па да кад кући дођу приповеде својим женама и
 деди шта је то, и како —

Исто вече, који су јошт могли собом владати — јер
 неки су богме пали под астал, заиста оду у тијатор али
 као бегечани гледали су да што јефтиније прођу — па су
 тражили најјефтинију скамију; онај што је на врати новце
 примао, упути ји како и куда се треба пењати — али они
 онако пијани непогоде куда треба, него се мимокосе па
 оду на таван. —

Када су се попели — дуго су ту чекали да се тија-
 тор отвори — али тога ни од корова. Онда ће Петар за-
 питати оне друге најташе: људи видите ли ви шта? а о-
 ви му одговоре да они невиде ништа као и он — него чују
 неку музику као из далека, неку ларму и лупу а штаје то
 да незнају —

Нато ће један приметити: сад ваљда долази музика
 — та ваљда ће отворити се кад, знаш спрањено мора бити
 — незнаш зар и ми у Бегечу по сватови, кад правимо ко-
 мендију, и кад оћемо да деремо јарца, да се читав сат по
 вајату гаримо и оправљамо —

Они су ту чекали и чекали, али богме тијатор се не-
 отвори, и тако наши Бегечани онако сви надерани поца-
 дају по тавану и заспе, неки су мрмљали кроз сан; хо мај
 та кад платисмо већ — и неможемо кући до ујутру, бар
 да нам је мало жижка упалијо — већ овако овуда преко
 ови балвана, или су клупе, батргамо — и то ми је тијатор
 тамо оном матер и ко је то измислио, ко је то казо да је
 нешто лепо та нема нашег Бегеча ни у сто Пешти — јер
 бар знаш у свако доба гди си — и код кога си.

Они су као што реко спавали и спавали, и тек сутра
 пред подне избуде се. Сад како и куда да изађу, помрчина
 једнако, онда ће Пера, да издигне преп на кући, те стане
 мотрити једа ли би кога од своји спазио — и на његову

срећу по кратком чекању спази кума Штевана пред једном
 болтом где купује катрана — те ти овај се стаде из пе-
 тини жила и што игда могаше дерати: еј кума Штеване,
 кума Штеване!

Кума Штеван чује да га неко виче, и глас био му је
 познат — али није гледао горе, него сокаком и тамо и
 амо — али није никога видио, па се тако упути кући —
 али Пера и опет заурла са тавана: Еј помагај кума Ште-
 ване, гледај горе на кућу ми смо јао у тињатору, где, глед-
 ни, овај преп ди је очкринут. — Кума Штеван онда баци
 очи горе, и зајиста спази преп одигнут, па ће запитати: а
 шта ви ту наопако радите? а они сви у глас, који матер
 који душу а неки и нешто крупније: ево смо у тињатору,
 него молим те уђи у кућу, па им јави нека нас пусте —
 хо мај, где ти чуда и покора за наше рођене новце да
 морамо овде гладовати — а шта раде наши коњи?

Кума Штеван врти главом, онсова им кесу па онда
 хајд у кућу и јави домаћима да има људи на њином та-
 вану и да их моли какоби их пустили. —

Кад је каведија разумео шта је, он таки отрчи у по-
 лицију — те с њиме све ти неки пандури бог те пита ко-
 лико, па онда све са бајонети напред на таван — и тако
 ти моје Бегечане са кума Штеваном који је дошао да јави
 заједно отераше, па их све позатвараше. —

Тек сутра дан, када се господа известе и увере, шта
 је све било онда Бегечане пусте с' миром кући — који су
 покуњеним посевима сећали се тињатора а господа мал
 непоуцаше од смеја. —

Кнез и кмет Марко, мрдаше главом — а баба ис-
 тресе пред њиме стојећи фињок у здравље Бегечана.

(Наставиће се.)

Лазар Кнежевић.

Н а т п и с и.

I.

Посници.

Где се много пости
 Ту обично има
 Граха и пасуља
 Лука и зејтина
 — Хоћу речи уља.

II.

По смрти доктора Симе.

Кад је умро доктор Сима
 Плакао је гробар Тима
 Кад му ј' раку кон'о:
 „Сад сам“ вели „пропо!“

III.

Адвокат Божа.

Познав'о сам још ко дете
 Адвоката Божу;
 Он је увек хват'о жабе
 И дер'о им кожу,
 Зато га је тата
 Дао за адвоката.

З. Ј. Ј.

Н е п о њ а т н о.

То не може
Ни најлуђи
Разум већ да поња,
Зашто Грчка
Министарства мења —
Ко Циганин коња.

Још ни једно досад
Не имаде место
Ни станишта тврда.
Тек што које седне
На столицу своју
Столица се мрда.

Ил су Грци, ил министри
Ил столице лоше?
А тако ми бога
Не могу пресудит' —
Ал ће нешто бити
Од обојетрога!

Мудрић.

Фрања Деак као шаљивчина.

1865-те године, добије град Пешта вест, да се Њ. Величанство спрема, да га посети. На ту вест одмах се скупи савет, да већа, како ће да дочека Њ. В.

Један члан савета предложи, да се варош осветли магнетском светлошћу, ал тај предлог пропадне, јер се савет побојао, да ће тадашњим околностима сходно, скуп бити какав дочек, него оуномоћи тадашњег градоначелника Ротенбилера и капетана Танхофера, да се они побрину за дочек, али их упуте, да ово троје припређивању дочека пред очима држе: 1-во, да дочек не стане много; 2-го, да поред свега тога изненади Њ. В. и 3-ће, да и Пештанци уживају у њему.

Дуго се премишљао Ротенбилер и Танхофер, како ће најбоље да удесе дочек, ал узалуд, јер што су год смислили није одговарало налогу савета. Дакле договоре се да пређу у Будим Етвеш Тони, који је вешт био у припређивању свечаности и да њега умоле за савет.

Једно послеподне пођу преко Ђуприје у Будим, но кад су били на сред Ђуприје, угледа Ротенбилер старог Фрању Деака где се упутио пут Пеште, те рече Танхоферу:

— Шта да идемо у Будим, ево нам Деака, и он ће нам знати савета дати. Истина бог, да се срди на ме, што сам потписао Виндигрецу диплому, као пештанском почасном грађанину, ал поред свега тога, надам се, да ми, као другу из детињства, неће свога савета одрећи.

Међу тим се сретну с' Деаком код два стуба на Ђуприји. Ротенбилер му приђе и приповеди му у чему је ствар.

На што ће Деак ладнокрвно да одговори:

— Ала сте шуљби, како сте могли о томе главу лупати, кад од тога нема ништа на свету лакше.

— Како то? рече Ротенбилер.

— Ево овако. Обеси се ти на један, а Танхофер на други стуб Ђуприје, то ће прво, врло мало стати, друго, и Њ. в. ће се изненадити, кад види где му два верна човека висе, а да ће Пештанци у томе уживати, зато ја гарантујем.

То изрече па се упути даље.

Бели.

Н а ч а с у.

Катихета. Бога ти ђаче, би л' боље било да свет не умире?
Ђак. Би.

Катихета. Е, мој синко, онда би ока леба била, најмање два динара. — Зна Бог шта ради. В. М. Ј.

Еј, ви у последњој скамији, не лармајте! Зар ви мислите, да моје уши не допиру до вас? — дрегну ражљућени учитељ. С. С.

Море децо биће вам зима, рече брижљиви отац синовима, који се упутише на неку зимњу парад у летњим хаљинама.

Е па ми смо положили испит из дрхтања.

А где врага?

Та на матури.

В. М. Ј.

Оде Банаћанин молеру, да му намолује његовог по којног стрица.

А имаш ли слику његову? упита молер.

Е, па да имам, ја не бих теби ни долазио — одговори синовац. В. М. Ј.

Одведе Банаћанин деду молеру, да га намолује целокупног и колики је баш.

Е ја бога ми немам толике даске, рече молер, мерећи дугајлију.

Та намалај га ма му ноге висиле, отвјешча унук.

В. М. Ј.

Неки Банаћанин оде молеру да се молује.

Молер га намолује.

Банаћанин гледа задовољан слику па рекне: Све лепо, само знаш да ми намолујеш и кућу крај мене.

Молер откврњи по мало од слике па начини места кући.

Све лепо, само још да ми начиниш пред кућом и орах, баш да ми свако позна кућу.

Молер још више откврњи, мало од рамена, мало од трупа лика Банаћаниновог, еле стане и орах.

Баш све лепо, само још да ми начиниш и свињац, знаш сад сам га баш правио, и најлепши је у целом селу.

Молер учини по жељи и то, али је толико изоткврњивао од госоног лика, да му је остала таман само глава где из свињца вири.

Задовољан Банаћанин однесе слику кући. В. М. Ј.

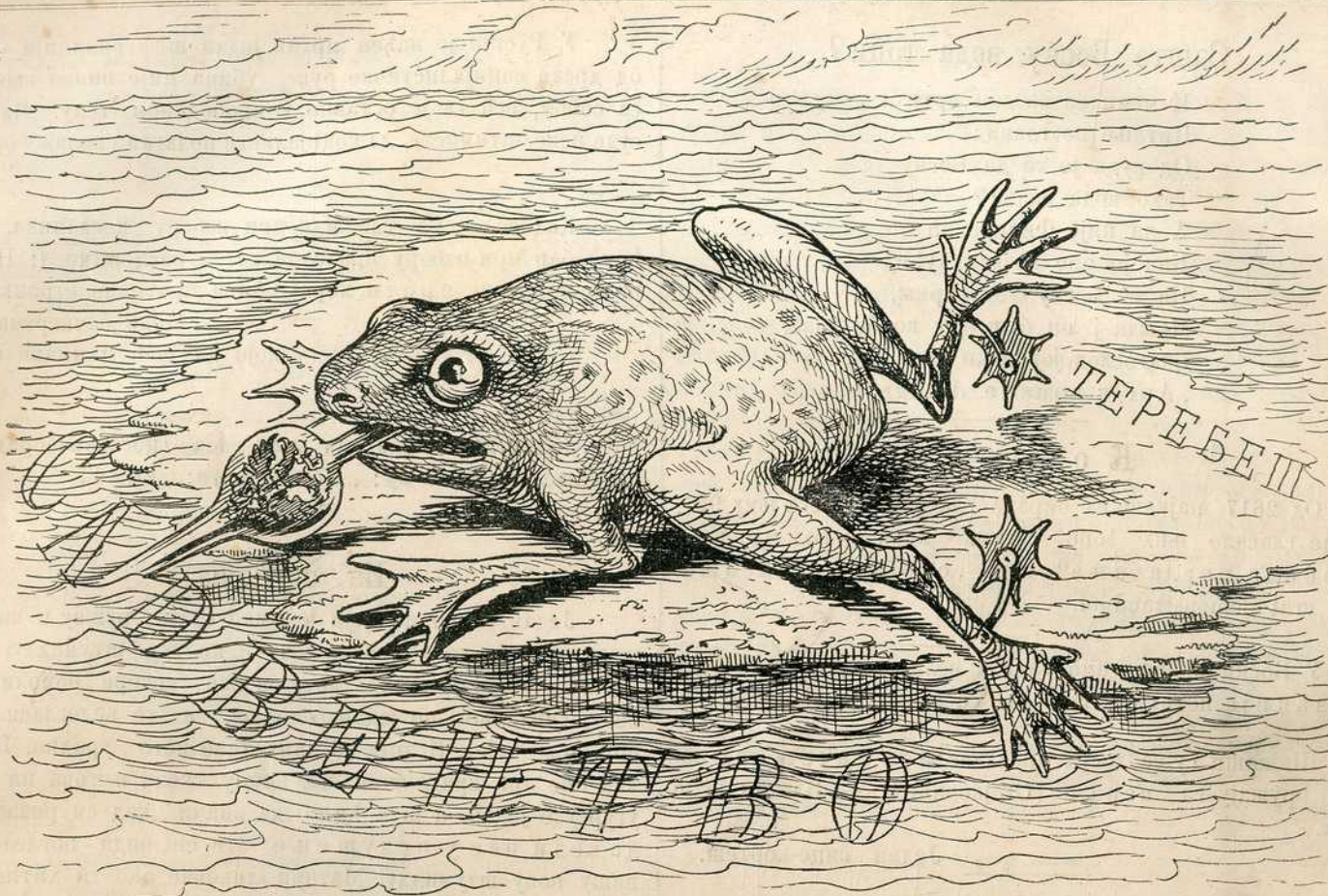
Стеко Банаћанин нове гаће широке, везене, те није мого да стрпи, да се не пофали другу.

Овоме се допадне, па га замоли, да му их позајми за неку свадбу.

Госа да ал се прикраде колу, да види како гаће на телу стоје.

Онај, што је узajмио гаће, задовољан с њима, није да игра, нег све поцикује: јуха! јуха! полетићу.

Прво скини гаће па полети, — викне уплашени зајмо-давац. В. М. Ј.

Врло је занимљиво гледати: хоће ли жаба попити море. Ако га попије, мора ће пући од претовареног стомака. Ако га не попије, опет ће пући од једа.

Телеграфски де пешке.

Рума. Пера Чекмеџић наумио је да приложи још сто фор. ради подмирења „Заставине“ кауције.

Из уредништва „Стармалог“.

Хвала Пери Чекмеџићу, али од те феле новаца има се већ доста; сад би се могао већ купити ситнији новац: петичице и десетичице.

Са разних крајева српских.

Многи, шта више и сами цинцари, усиљавају се да приложе толико исто, колико је и Пера Чекмеџић.

Из уредништва „Стармалог“.

Не примајте. Нека сваки да колико може.

Из намастира.

У намастиру Кљуковцу био је игуман по имену Агације. Али ђаци су уопште ђаволи, зато ни намастирски ђаци не беху бољи од других. Они кад су говорили о преподобном оцу Агацију нису га никад називали његовим целим именом Агације, него су скраћено говорили: Ага (јер да пије, то се и по себи разуме).

* *

Песма једног преклањског.

Читај, пајгаш, шта ту пише,
 Русија нам мајмунише.
 Вид'ла где смо ми у гали
 Мач почасни негда слали
 Гази-Муктар-Валији.
 Сад и она из признања
 Мач поклања
 Шир-Емиру-Алији.
 Елем јогае коло води,
 А московац за њим ходи
 По пештанској моди.

Ал ме само једно једи
 И срца ми не греје,
 Што се сада као онда
 Неће нико да смеје.

Неда се збунити.

Бекрија просјак. Милостиви господине, смилујте се, па ми дајте два сексера да купим мало ракије!
 Милостиви господин. Егле ти лоле! Штранга теби треба, а не ракија.
 Бекрија просјак. Па добро, милостиви господине, а ви ми дајте два сексера да купим штрангу.

Fl. B.

Зашто Босну вода топи?

И мени се ваздан врти
 Питање по глави:
 Од куда је то да Босну
 Тако вода плави?
 А да није Филиповић.
 Кад је оно позван кући
 На ту Босну мето криж,
 Можда ј' он баш, — ко би знао, —
 Благослов јој 'ваки дао;
 „Après nous le déluge!“

К о к и ц е.

Од 2617 шајкашких бирача гласали су свега њих 951, а није гласало њих 1666. Даклем ипак је код нас већа „слобода негласања“ него „слобода гласања“ Quod erat demonstrandum.

У Босни је још само фалила велика вода, па да буде окупација потпуна. Ето сад се излио и тај благослов.

Шајкаши су се доста прославили са мачем, сад нека се оружају са пером (Стојковићем). — Златан је то човек.

Један вице-кортеш.

Андрашија рече (и жив остаде) да неће никада допустити да неславени у овој држави буду уз дувар притиснути. (А не би им шкодило, макар само пробе ради на по дана, да виде како је то.)

Ономад је умро Рожа Шандор, највећи лопов, арамија пустакомесар у нашој домовини. Он је био тако велики у своме роду (: in seiner Art) — да га већ обесити нису могли.

Елем и папа ће да оснује своје новине, које ће се издавати на пет језика, само словенски не. Обраћамо пажњу штатистичара да тачно бележе, колико ће Словена католика помрети од глади, без те духовне хране.

Нашли се неки Аустријанци који хоће да крсте Босну, и да јој дају име Нова Аустрија. Волели би знати ко ће пре казати „отрекохсја“ или кум или кумче.

Неко је прорачунао да на свету има 7 милиона чивута. То ће бити само овлашан рачун, јер да је мало дубље (у џепове) завирио, нашао би за цело много више милиона.

(Л. Н.) Из Сарајева јављају да се сви коњи налазе на пољу у табору, изван Сарајева! — Ох сретни ли су ти Сарајлије!

Филиповић је шпендирао 4000 фр. да се сазида у Сарајеву двор католичком бискупу. То је лепо, а још је лепше ако су то баш они новци које је он добио из срп. нар. фонда као комесар наших конгреса.

У Русији је нађен мртав један шеф полиције убоден од дрске социјалистичке руке, убица није понео свој нож са собом, већ га је оставио у прободеном телу. Из тога суде неке оптимисте, да социјалисте полагамо полагају оружје.

Кад се нисмо сложили при избору посланика, а ми ћемо бар при избору проте да се — расцепимо. (: Наравно при избору проте морају бити противне странке:)

Неки бечкеречани,
у које је ушао панички страх.

Један домишљан кад види сада (после избора) кога шајкаша, не каже му: „Дала“ него: „дала!“,!

Из оченаша.

Један господин који је имао стару, ружну и паксну жену, баш је добио нову, лепу и кротку штумадлу; а он је имао обичај свако вече после вечере помолити се богу, читавши по један оченаш, и то велегласно (да бог боље чује). И тога је дана тако исто урадио. Кад је већ био при крају оченаша, викну жена његова на њега: угурсузе један, а шта ће то да значи? кад си рекао „не доведи нас у искушење“ ти си онда погледао на нашу нову штумадлу. Матори зликовче, ако ти хитим овај бокал о главу, таки ћеш погодити како се богу моли.

Муж увидевши да је погрешио: „не доведи нас у искушење“ погледао у лепу штумадлу, као неки покајник скиде очи са штумадле и упре их у своју жену, завршујући своју велегласну молитву: „но и забави нас од зла!“
* * *

Нова машина.

Разболео се попа из села Ф., а како је било време, кад се водица свети, то позову попа М. из Ч., да заступа болеснога.

Ч. ански попа, шаљивчина од гајтана, дође у једну кућу, где су три бабе биле, па кад га ове запиташе, шта има ново у Ч. рећи ће попа:

„О, да чуда, шта у свету данас бива!“ Бабе се згледаше, а попа настави: „Сутра је вашар код нас у Ч., и један Шваба донео на вашар неку машину, ксја је тако удешена, да кад на једну страну туриш бабу, изиђе на другој страни млада девојка.“

Бабе се згледаше и слеглоше раменима.

Сутра дан — вели попа М. — да у селу Ф. није ско-ро ни једне бабе било, а Ч.. ани приповедају, да од како је вашара у Ч. није толико баба, а наима удовица било.

Љубинко.

Чивутин и гуске.

Моја комшијница погоди се с Чивутином да јој чупа гуске, т. ј. да купи перје од живих гусака. Чивутин се лати посла те стане гуске немилостиво чупати, све им је кожу дерао. Сироте гуске су мучно издржале ту операцију, али после тога времена, кад год виде Чивутина а оне попружају главе и све у глас удесе: Ево га, ево га, га, га, га, га, га, га, га, га, . . .
Ј. М.

Ћира. Даклем у Пешти су се решили да Франу Деака на споменику не представе стојећа већ седећа.

Спира. Па то је сасвим у реду. То и ја одобравам.

Ћира. А ко зашто?

Спира. Прво што је Деак одиста велики човек био, а великим људима доликује да седе, јер онда не пада тако у очи како су остали поред њега мали. А друго —

Ћира. Но, а друго?

Спира. А друго што је његова политика, поред све величине његове ипак насела.

Ћира. Ево читам да бечлије и саме признају, да није могућно саставити тако министарство, које би имало већину рајхстага уза се.

Спира. У томе случају најбоље би било саставити тако министарство, које би имало већину народа уза се.

Ћира. Јесили чуо да су Филиповића изабрали за почаснога грађанина загребачког?

Спира. Чуо сам, — и мило ми је. Јер то је знак да су браћа хрвати дошли до увиђавности.

Ћира. А како то?

Спира. Ето сад увиђају, да је у Загребу право место Филиповићу, и његовој латиници.

Ћира. А што си се ти тако замислио, Спира?

Спира. Пребрајам све потен-Тате и све атен Тате данашњега доба — комбинирам шта ће се од отих силних Тата напоследак изродити.

Ћира. Знаш ли бољан ко би сада хтео да нас помадари?

Спира. Дивани, да чујем.

Ћира. Брате, чурушки брифтрогер, главом баш он.

Спира. А како опет то?

Ћира. Ономад се рита, да он не прима српску кореспонденцкарту, која му препоручује „Постилон“.

Спира И тај ће пазарити о новој години.

Ћира. Доста то, да осим Тисе и Ћире Бабина, имамо сад још и чурушког брифтрогера, који хоће да нас помадари.

М. Ј.

Време сурогата.

Сад је време сурогата:
Талми место права злата.
Место брашна једе руља
Ситно млево од пасуља.
Ко за црном кафом гори
Пружа му се сад цихори.
Хоћеш млека? пробај редом,
Свуд ћеш наћи воду с кредом.
Шљивовицу ко захтева
Шпиритус му пара-прева.
Ко слободу жељно вија
Пружа му се — амнестија.

— И.

Лепа жеља.

Једне новине препоручујући „Стармалог“, кад је овај почео да излази, веле међу осталим: „Желимо му дуга, и напредна живота!“

Што нам жели „напредна живота“ фала му, али што нам „дуга“ жели, на томе му заиста нефала.

Није чудо.

Ономад на пијаци Ш. срете грађанин Н. познатога шљивичину Л. те га заустави, вадећи свој сребрни сахат из џепа.

— Ви сте мене преварили господар Л. — рече Н. — Како сам вас преварио?

— Ето како: продали сте ми овај сахат уверавајући ме да је са свим добар. Ја сам вас сматрао за поштеног човека те сам вам поверавао, а сад видим да сахат неваља. Не може бити — рећи ће на то Л. Сахат је добар; ја вас ни сам преварио.

— Та како је добар, кад није ишао ни два дана, пак је стао. Зар то није превара?

Опростите господар Н., ја сам мислио да сте ви паметнији човек; сад видим да сам се ја преварио у вама, рече Н.

— Како?

Тако. Пробајте ви ићи два дана непрестано, пак ћемо видети, дал' ћете и ви стати

В.

И в е р ј е.

Овај је свет ехо, онако вам се одзива како му се јавите.

Чиста добит од смеја та је: што човек кад се год смеје не плаче.

Зар оне смокве што у пустињи сазру; а људи их и не виде, нису сладке?

Немци су хитри у рукама; Французи у ногама; Та-лијани у језику, а Шпањолци у срцу.

Запитају овчара: шта би радио да постане л цар? — „чувао бих овце на коњу,“ одговори он.

Кад су питали Питагора; зашто је своју кћер дао својем највећем непријатељу? — одговорио је: „нисам му могао веће зло учинити.“

Филемон затече магарца где једе са тањира смокве, што су биле за њега спремљене; и то му се тако даде на смеј, да је умр'о од смеја.

Филозоф Кант од многи мисли, у последње време није ништа мислио.

Много милијона људи тек када умру добију комадић земље.

Један јунак изгубио у битки обе руке. Генерал кад га види пружи му два форинта. — „зар ви мислите да сам ја изгубио две рукавице?“ одговори му војник.

Причају да магаре кад је натоварено са сољу, обично легне у воду кад дође на реку; (да му се со растопи и да му је лакше). А кад је натоварено с памуком неће да легне.

Код неких хришћанских секта било је забрањено смејати се.

„Које си вере?“ упита велики Фридрик једнога солдата: „ни сам се још ни за једну решио.“ одговори му солдат.

У Нирибергу на месарском мосту има један велики во од камена изрезан. Испод њега стоји досетљиви надпис: „овај во није нигда био теле.“

Један Бачванин идући пешке замоли другога, који га је на колима стигао: да му до прве вароши понесе на колима кабаницу. „Драге воље, — одговори онај с кола, — само кад дођем у варош, не знам где ћу те наћи да ти предам кабаницу.“ — „ја ћу бити у кабаници“ рекне му пешак и легне у кола.

Ко се ноћу плаши од духова, тај нема духа.

Амерички народ није имао младости. Почетак његовог живота био је одмах живот зрелог човека, који има већ много искуства.

Једно мало дете држећи две скупочене чаше, испусти једну те падне и разбије се. Мати детиња на то дође и повиче на дете: „како си то разбио?“ — „овако!“ одговори дете, и пусти и другу чашу те се разбије.

Кад је изашла наредба да се не сме о политици говорити, повиче један у кафани: „шта не даду нам ни говорити. Па с чиме ћемо се разликовати од животиње — „С плаћањем пореза,“ одговори му други.

У неком друштву разговарало се о богатству појединих људи. Један из друштва рече: „на колико цените мене?“ — „на осам хиљада форината.“ одговори му сусед. „Та толико вреди само ово моје прстење на рукама.“ рекне онај. „Та то сам ја само и рачунао,“ одговори му овај.

Једна принцеза, кад чује да се разговарају да свет

умире од глади, и да немају хлеба, повиче: „та зашто не једу земичке?“

Тома Спинцер год. 1818. мете у лондонске новине против себе оглас: да му нико не верује и не даје ништа на вересију; јер нити хоће, нити има одкуда платити. И тако за неколико година поправи своје стање, и постане имућан човек.

Турци кад пију вино они рекну: зажмури пророче.

Чудновато! — Енглези су врло озбиљан народ; а ипак шаљиве роле у театрима најбоље они играју; енглезки шаљиви листови најсмешнији су; њихове пајаце нико не може надмашити.

У једном боју, одлети једном солдату глава и падне официру што је иза њега стојао, у наручја; официр уплашено повиче: „јао моја глава!“

Ожер, члан француске учене академије, — кад су га повели на губилиште, — тражио је бурмутицу своју, и љутио се, што му чизме нису лепо очишћене.

Краљ Ђорђе у Холандској у једној готионици за десет јаја што је вечерао плати сто форинти. „Је су ли овде тако ретко јаја?“ упита краљ при поласку. — „Ни су, али су ретки краљеви“ одговори домаћица.

Француски адмирал дође са младим кадетима да се представи папи. Кад су почели папи целивати ногу, кадети нису се могли уздржати, него сви гласно прсну у смеј. Адмирал збуни се, и извињаваше њихову младост. Папа му одговори: „будите спокојни адмирале; ја могу да избавим душу из пакла, али немам те свемоћности да би могао уздржати да се Французи не смеју.“

Кад један у минажерији уђе у кавез где је хијена била, рече један шегрт: „то није ништа! али да је у том кавезу моја мајсторица видели би би ли смео ући.“

У Лилу побунили се глумци, не толико што у једном комаду долази и магарац на бину; него с тога што директор плаћа три франка за магарца од једне представе, а глумцима само два франка, глумци траже да се изједначе.

„Шта тако рано па си већ пијан!“ — Повиче један свом кочијашу. „Немојте ме бедити господине; ово је још од синоћ“ одговори кочијаш.

Једној баби, која имађаше 92. године, умре син коме беше 72. године. При погребу рече баба другим женама „видите ли моје несреће; неда ми се ни једно дете одранити.“

„Једино ти имам казати као моју ману: да се ја често без узрока наљутим и вичем:“ рече младожења својој невести. „То није ништа; ја ћу се старати да свагда имаш узрока“ одговори му невеста.

Бонапарта кад је с војском дошао у Египат, довео је са собом много стручних учених људи, да ту земљу, дотле још слабо познату, испитују. Кад једанпут у сред равнице, Бедујини на хаговима јурише. Бонапарта повиче: „Солдати, правите кару; а пртљаг, магарци и учени људи у средину;“

Немац кад дође у пивницу иште једну бутељу и једну чашу; Енглец иште пет бутеља и једну чашу; Србин иште једну бутељу и пет чаша; Рус иште пет бутеља и — ниједну чашу.

Чудновато! — пре него што су Турци дошли међу Југословене, као да у овим земљама није било коња, тако су све речи које се коња тичу, турске; као н. п. ђем, узенгија, рахт, улар, чампара, колан, аша, кускун, серсан, ба

крачија, ђустек, тегелтија, пајван, налбантин, дамбас, биџа, гунтураћ, сакагија, арум, чапкун, абрашаст, сурукчија, сејиз, мезил, умкаш, ђебра, билал, дизгин, ђебе, силенбе, кајарити, јарачити, терђија, сапи, јагрз, ергела, ар, хат, једек, тимарити, ајгир, шегеђебе, чакар, кешагија, калац, бињекташ, бедевија, фушкија, сексана и т. д.

Председник суда у Лондону, позна у једном допову, коме је прегуду изрицао, свога школског друга; па га запита: „шта је било од Едуарда, Виљема, Артура и другова?“ — „сви су обешени осим мене и тебе“ одговори му допов.

Чудновато! код толикога људскога љубопитства о рају и паклу; па се нико ненађе да запита ускрснутога из гроба Лазара: да прича, како је на ономе свету.

У ком народу окрене се књижевност на ругање, тај народ почиње да опада.

Лако је Соломону било погодити, ко је оном детету мати; али ма колико да је премудар, неби могао погодити, ко му је био отац.

Латур, француски астроном, прорачунао је: да ће се наша земља 13. Јануара 1921. године запалити и изгорети. Други астроном, Сент — Етјен каже: да ће за кратко време месец пасти на земљу.

Папа Иноћентије III, писао је са тачке религиозне и о томе, како деца плачу; и каже: да мала мушка деца кад плачу вичу: а, а, а, а; а женска плачу: е, е, е, е. — То долази отуда вели, што мушка деца плачу на Адама, а женска на Еву, што су згрешили.

Велики Петар једном дана ваздан је радио у некој фабрици, и примивши као надницу једну рубљу, донесе је у вече својој жени Катарини и весело јој рекне: „видиш, и да нисам цар могао бих те ранити.“

Један свештеник у Ирској за петнаест година што је провео у својој парохији, записивао је све речи, што је чуо од својих парохијана и јавља: да његови парохијани за све своје потребе и разговоре, непотребљавају више од 247 речи.

Нигда човек није задовољнији; него кад се са оним занима зашто има наклоности.

Дете донесе свом учитељу једно лепо прасе на дар. Учитељу буде мило, но из скромности рекне детету: „шта је то радио твој отац; фала му, — али то је много од њега.“ — „и мама каже да је много, али тата каже, нека носи ђаво,“ одговори дете.

Ко може да чини што хоће; ретко кад хоће чини оно што треба да чини.

„Јесте ми се надали?“ повиче капетан дошавши у једно село. — „Јесмо — одговори му један сељак, — има три дана, како исето залаје, мислимо ти си.“

Један се опклади да ће још с једним појести пуну карлицу некуваних кромпира; и добије опкладу. Онај други што је с њим јео, беше један гладан вепар,

Један се жаљаше Цицерону да му се жена обесила о смокви. Цицерон кад чује то замоли га: да му од тога дрвета даде гранчицу, да своје смокве накалами.

Кад дете падне нико се несмеје. Кад матор човек падне свакоме је смешно.

Било је у Америци Шпањолаца, који су се из велике ревности за христову веру, заветовали да сваки дан тринаест дивљака закољу; и то дванаест у славу

апостола, а тринајстог у славу Христу. Отуда су Караиби, кад се међ собом што посвађају и говорили један другом: „ти си као Христијанин.“ и то је била међ њима највећа грдња.

Соломон каже: ко нађе добра пријатеља, нашао је велико благо. — Данас може се — напротив рећи: ко нађе велико благо, нашао је добра пријатеља.

„Где човече, извадила сам зуб,“ рекне жена свом мужу. „Благо њему кад неће више близу твог језика бити,“ одговори јој муж.

Египћани су се заклињали белим луком; Скити ватром и громом; Татари коњем; Римљани богом здравља; Сократ својим песом; Калигула здрављем свога коња; старци Грци Минервом; Мусломани брадом пророка; Карл дванаести својим дугачким чизмама.

Турци се зато несликају, јер држе да ће на страшном судуликана лица да траже од молера себи душу.

Кочијаш великог Фридрика преврне једном кола. Кад га краљ почне исовати и грдити, повиче кочијаш: „а зар ви нигда нисте изгубили битку!“

Пуж је срећан, он и кад путује у својој је кући.

У Швајцарској у сиромашним кућама пију кафу без шећера; а где који мету по мало соли.

Президент Дикло, Енглец, купао се у једној реци. Нека грофица, идући поред реке заплете се и падне. Дикло искочи го из воде те је предигне, извињујући се што нема рукавице.

Сви суседи и народи мрзе се, Енглези мрзе Французе; Данци Шведе; Пољаци Русе; Шпањолци Португалце. — Како Немци имају највише суседа, то имају и највише оних народа што их мрзе.

Назредин хоџа огласи да ће три дана свако јутро говорити беседу. Велика гомила света скупи се. Хоџа изађе и повиче „знатели шта ћу вам казати?“ — „незнамо!“ — одговоре сви; „незнам ни ја,“ рекне хоџа и разиђу се. Сутра дан, кад се скупе хоџа опет повиче: „знате ли шта ћу вам казати?“ — „знамо!“ — одговори гомила света. „Кад знате није потребе ни да вам казујем,“ рекне хоџа. — Трећи дан кад их хоџа запита, знаду ли шта ће им казати; једни рекну: знамо, а други рекну: не знамо. Онда им хоџа рече: „они што знаду, нека кажу онима што незнају.“

Кад је у соби мрак неможеш га истерати са сабљом и са буздованом, него са зраком светлоће.

(Наставиће се)

С латинског преведено.

1. Ovidius Naso
О, види ју, снашо!
2. Chrestomathia
Креста Матије.
3. Conticuere omnes intentique ora
tenebant
Ућуташе сви и у тивки ора држаху.
4. Deus vobiscum.
О Боже двапут је во кум.
5. Corpus juris
Јуриш на корпу.
6. Sic.
Шиц!

„Свака сила проклетата а ова благословена“ — рече Ката куварица кад ју је загрлио варошки каплар.

„Боље је и добро ручати него гладан лећи“ рекао је поп Т. после вечере.

У Невади, у Америци има на једној кинеској цркви измолван рај и пакао. Пакао изгледа као велика горућа циглана са двокрилим вратима. Обер-даба дочекује грешнике, натиче их на виле и баца их у пећ. У рају седе блажени у врх облака, једу свињско печење а анђели им растерују муве лепенезама.

Кнез: Е добро снотала је општина да те узме за кравара за триста воринта на годину.

Кравар: Не по богу господар кнеже, шта ће ми толика плата.

Кнез: А што, зар ти је то много.

Кравар: Да бо'ме да је много, чим чују винанци повисиће ми таки порцију.

Аца: Ух, таку ћушку нисам добио од како сам жив.

Шаца: Верујем ти брацо, да ниси добио, јер ту ћушку сам ја измислио, па сам је пробао прво на теби.

Отац: Збогом сине. Чувај се, Пешта је отров за млада човека. Јави се првом приликом.

После неколико дана улучи син прилику и пошље по њојзи брижnome оцу ово писмо:

„Признајем да сам од листодавца господара Пере трговца узајмио на Ваш рачун 100 фор. — које вам овим јављам.
ваш благодарни син
Паја.

Адвокат: Шта и ти се зар усуђујеш да ми се нудиш у службу, и то баш мени, који сам те бранио због крађе!

Молилац: Та то ме је и довело до вас г. вишкар, Та ви сте ме бранили пред судом да сам добар и поштен човек, на ко велим: никад бољег господина за ме!

Славни француски писац Рабле оставио је након себе ову опоруку:

„Много сам дужан, немам ништа, што претече остављам сиротињи.“

„Стармали“ излази 10. и 25. дана у сваком месецу.

Годишња је цена 4 фор. За Јуни, Јули, Август и Септембар 1 ф. 34 новч. — а до краја ове године 2 ф. 34 новч.

За Србију: Годишње 10 динара, на четири месеца 18 гроша, а до краја ове године 31 грош чаршијски.

Чуеноме списатељу Бернеу била је тек 20 година кад је и он пристао у неки дишпут својих суграђана. Један старкеља љут, што му млади Берне противречи осече се на њега:

„Шта? Ви се усуђујете да ми се опирете. Море кад сам ја био ваших година, ја сам у тим стварима био ујасан магарац!“

„За дивно чудо како сте и сад младолики“ одговори му оштроумни Берне.

— Ко је у овој кући господар? — упита путник улазећи у гостионицу.

— Ја, на служби господине — одговори гостионичар. — Пре три недеље умрла ми је жена. —

„Хој крчмару! шта имате за јело?“

„Ако је по вољи пржених пилића, телећа ћевапа?“

„А шта је готово?“

„Готово је све још од прекјуче!“

Аца: Мени се чини Шацо да ти уступаш твоју столицу увек лепим девојкама.

Шаца: Ја сам галантан према свакој дами — без разлике пола.

Муж: А шта се тако жестоко препиреш с доктором?

Жена: Како не би кад је неделикатан: одриче женама мозак; ваљда је у реду да браним свој род!

Муж! Не поњам како се можеш за таке трице једити.

„Мајстор Лазо, имате ли мало каде“ вигну чупави Аца Лазу бербера, који је трчао из куће у кућу.

„Имам, шта заповедате?“

„Молим вас да се не журите тако оштро, јер ће те добити јектику од трчања.“

✱ Из школе. Учитељ: кажи ми Пајо каква је наша земља?

Паја: Наша је земља округла.

Учитељ: А од куд ти то знаш да је земља округла?

Паја: Та ви сте нам то казали ономад.

Писма и све што се тиче уредништва, нека се шиље на адресу Др. Илије Огњановића у Новоме Саду. Предлату пак и огласе, ваља слати на штампарију А. Пајевића у Нови Сад. (Neusatz.)

Цена је огласима 5 новч. од једне врсте.

Свакој српској кући

ЗА БОЖИЋНЕ ПРАЗНИКЕ

НОВА ШКОЛСКА КЊИГА

МЛАДА

КАТАВАЊА

Содержањама из свѣтѣ

церковное пѣніе воскресное, и њныма
разныма пѣснями духовныма, пѣваемыма
во вѣсехъ годѣхъ,

ИЗЪ СВЯТЫХЪ ЦЕРКОВНЫХЪ КНИГЪ

внѣшнымъ ѹченикамъ своимъ, ѡкоже и всѣмъ цер-
ковнаго пѣніа любителемъ ѹчредѣна

ІСАИИЪ ПОПОВИЧЪ,

Пароухъ во св. кр. градѣ Ново-Саду.

Књига је ова удешена по црквено-школским пропи-
сима за омладину школску, и као таква добила је благо-
слов Његове Светости патријарха српског Проконија И-
вачковића.

Књига броји 100 страна 8-не, а цена јој је само 20
новч. Ко на више комада поручи, рачуна му се комад
по 15 новч.

Припознатим комисионарима нашим дајемо радо и у
комисију ову књигу.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА
у Н. Саду.

ГУСТАФ А. БАРКАЧ

ВИНОГРАДАР и ВИНАР

у Петроварадину (Срему)

препоручује најјефтинијом ценом своја

НА П ИЗЛОЖАВА

15 пута одликована

властита бела, шилер и црна вина,

даље своје производе ракија

КОМОВИЦЕ и ШЉИВОВИЦЕ из разних година,

још ко томе омиљену Сремску

СЛАТКУ АСТАЛ-СЛАЧИЦУ

и по њему произведене изврсне

СУЏУКЕ

као и капљаш и митрополитски (српски)

БЕРМЕТ.

РЕД ПЛОВИДБЕ

ПУТНИЧКИХ ПАРОБРОДА.

Од 1. новембра.

Доле путује путничка лађа понедељником,
средом и суботом у 3 сахата после подне.

(Средом и суботом иде до Оршаве и има
свезу и са Тителом).

Горе иде лађа уторником, четвртком и субо-
том у пола пет сахата после подне.

Од 1. новембра почињући пристаје путнички
пароброд и код Каменице, где је нова станица
отворена.

Радионица мушког одеда

АДОЛФА ФРАНКЛА

у Н. Саду „код Енглеза“, на главној пијаци у кући „Матице Српске“ бр. 42
препоручује

за јесењу и зимску сезону сваке врсте најлепше израђених мушких хаљина за чудо
јефтином ценом (а да би избегли случајне промене у имену, ваља споменути само: Франкл.)

Нарочито се препоручује:

за госпону горње хаљине (капуге)	од 10 фор. на више
као и омиљене такозване Менчикове	„ 15 „ „ „
јесењих поуком преобука	— — „ 16 „ „ „
„ чакшира (панталона)	— — „ 5 „ „ „
„ прелука	— — „ 3 „ „ „
врло елегантних шлофрока	— — „ 12 „ „ „

Осим тога може се добити у свако доба у највећем избору до најфиније изра-
ђених мушких хаљина сваке величине и разноврснога помоднога и елегантнаго кроја.

Шпецијалитети у штофовима за панталоне. — Велико стовариште најфинијих штофова домаћег и страног фабриката.
Једина продавница за Нови Сад и околину сваке врсте, правих, оригиналних, америкалских

ШИВАЊИХ МАШИНА ЗА ПОРОДИЦЕ и РУКОДЕЛЦЕ

по фабричној цени, са поуком безилатном, уз годишњу гаранцију, и на месечну одплату.

Радионица за репаратуре, брзо, тачно и јефтино. — Стовариште сваке врсте конаца, енгл. Перки-Игала, зеј-
тина у флашама, као и свију делова шивањих машина.

Све то и једино само код АДОЛФА ФРАНКЛА у Н. Саду, главн. пијаци бр. 42 „код Енглеза.“

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS